І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 18-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 18, 1958 No. 115. VOL. LXV.

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО АЕРОНАВТИЧНУ АҐЕНЦІЮ

Вашингтон. — Сенат 16-го червня припинив на деякий час дискусію над робітничим законопроєктом і швидко прийняв законопроєкт про створення аґенції повітряних просторів і про раду, яка мала б нею керувати. Давніше Палата Репрезентантів прийняла законопроєкт в цій справі, який в дечому різниться від редакції Сенату, тому окрема конференція, складена з сенаторів і конґресменів мусітиме узгіднити ті розходження. Головною проблемою є те, скільки впливу мав би мати на ту аґенцію департамент оборони. Голова окремої комісії для справ повітряної аґенції демократичний сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що, згідно з сенатською версією, цю аґенцію для контролі повітряних просторів контролювали б цивільні особи, хоч департамент оборони не був би обмежений у використовуванні повітряних просторів для військових цілей. Законопроєкт ухвалено без опозиції голосами обох партій. На початку дискусій над цим законопроєктом були великі розходження в цій справі, бо всі були затривожені совєтськими успіхами в випущенні перших сателітів Землі. Тепер, під час дискусії над цим законопроєктом, в Сенаті було присутніх менше як третина всіх сенаторів, бо ЗДА виявили свою вищість над СССР також і в ділянці опанування повітряних та космічних просторів. Але уряд не є вдоволений вповні з ухваленого законопроєкту, головним чином тому, що Сенат ухвалив, щоб цією Крайовою Аеронавтичною і Космічною Аґенцією керувала 7-членна окрема рада, а Палата Репрезентантів ставить на чоло цієї аґенції окремого директора, який мав би мати до помочі 17-членну дорадчу аґенцію. Президент Айзенгавер просив Конґрес про те, щоб аґенцію очолював один директор. Згідно з сенатською редакцією законопроєкту рада для керування Аеронавтичною Аґенцією мала б складатися з таких осіб: державного секретаря і секретаря оборони, голови Комісії Атомової Енерґії, директора цієї аґенції і трьох представників тих аґенцій, які є зацікавлені аеронавтикою і космічними та повітряними просторами. Із цих трьох представників тільки один зможе бути від департаменту оборони, і тому військовість матиме в цій раді тільки два голоси. Можливо, що спільній конґресовій конференції вдасться змінити цей законопроєкт в дусі, прихильнішим для військовости і уряду.

Економісти передбачають раптовий зріст економіки

Вашингтон. — Одна група урядових і неурядових економістів передбачає, що незабаром буде раптовий зріст економіки, і таким способом закінчиться нагло економічна рецесія, яка від минулого року докучала цій країні. Ще донедавна майже всі економісти вірили, що економіка ЗДА буде поліпшуватися дуже повільним темпом, і число безробітних буде майже незменшеним ще і взимі цього року. Тепер поважне число економістів передбачає, що крайова продукція в останній чверті цього року виноситиме 433 більйони долярів. Це буде дуже велике поліпшення економіки, бо тепер крайова продукція в річному відношенні становить 420 більйонів долярів. Головний економічний дорадник президента Айзенгавера д-р Гебріел Годж заявив на радіовій програмі, що рецесія скінчиться незабаром, а вже восени цього року „матимемо зріст в економіці країни." Про кінець господарської зниЖки говорять і на зборах Товариства Банкирів нюйоркського стейту, які відбулися в Лейк Плесід, Н. Й. Фахівець д-р Джан М. Чеймен заявив на зборах представників 56-ох консумпційних банків, в Гарримані, Н.Й., що вже в другій половині цього року буде покращання економіки країни.

Конґресова Комісія веде в Ню Йорку слідство в справі комуністичної інфільтрації

Вашингтон. — Комісія Палати Репрезентантів для досліду протиамериканської діяльности на своїй виїздній сесії в середу і четвер, 18-го і 19-го червня в Ню Йорку вестиме слідство в справі інфільтрації комуністів до театрів, радія і телевізії. Під час того переслухання мають зізнавати коло 30 свідків, які працюють в театрах, радіо або телевізії. Головою цієї комісії є демократичний конґресмен із Пенсилвенії Френсіс Е. Волтер. Він заявив, що хотів би ствердити, як ті, які згідно з заявами порвали з комунізмом, але „все ж таки продовжують і надалі віддавати поважну частину своїх прибутків на служіння комуністичним діям в ЗДА". Виїздна сесія буде відбуватися під проводом кинґресмена Морґана М. Мавлдера.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** разом із дружиною та онуками відпочивав кінець минулого тижня на своїй фармі в Геттисбурґу, Па. В неділю Президент був на Богослужбі, де пастор виголосив проповідь про значення батька, черпаючи приклади зі Старого Заповіту. В неділю ввечері Президент із дружиною вернувся до столиці.

● **15-го червня** відомий демократичний політик Адлей Е. Стівенсон з сином Борденом відлетів до Лондону, започатковуючи цим свою подорож по Европі, зокрема одномісячну подорож по СССР. Другий його син, Джан Фелл, приєднається до них в Лондоні наприкінці цього тижня.

● **Дев'ять учнів-неґрів** центральної середньої школи в Литтл Року, Аркенсо, які цілий рік вчилися разом із білими учнями, прибули до Ню Йорку, де їх вітали посадник міста Роберт Ваґнер, генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд та високий урядовець неґритянського походження д-р Ралф Дж. Ванч, який виголосив відповідну промову.

● **Із загорожі в Квінсі**, в Ню Йорку, втекли 5 коней, настрашених фоєрверком, що його запалювали хлопці. Зловити втікачів вдалося аж за 10 миль від тої загорожі.

● **19-річний Доналд Кітон** із Лонґвю, Тексас в листі до 17-річної Доріс Линн Бавлінґ, написав, що вирішив зґинути тому, що вона не хоче вийти за нього заміж. Він винайняв літак і полетів у смертну подорож. Після довших розшуків, переведених з поміччю літаків, рішили, що він згинув десь у горах. На третій день після зникнення поліцист пішов до дому Кітона, щоб довідатися дещо про його минуле, і там застав... самогубця. Панна Бавлінґ таки не змінила свого рішення.

● **Шеф армійського відділу** керованих ракет, генерал майор Джан Б. Медаріс, заявив, що тепер і цивільне населення мусить більше знати про наукові винаходи, ніж це було тоді, коли кіньми їздили за місто на відпочинок.

ПРЕЗИДЕНТ ВИСЛОВЛЮЄ ДОВІР'Я АДАМСОВІ, ЯКИЙ МАЄ ЗІЗНАВАТИ В КОНҐРЕСІ

Вашингтон. — 16-го червня головний дорадник президента Айзенгавера Шерман Адамс кілька разів конферував із Президентом, який, як заявив пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті, і надалі має повне довір'я до Адамса. Адамс, за згодою Президента, має зізнавати 17-го червня в підкомісії Палати Репрезентантів, яка під проводом Конґресмена Орена Гаріса веде переслухання в справі недоглядів в урядових аґенціях. Адамс дозволив, щоб массачусетський мільйонер Бернард Ґолдфайн платив за нього готелеві рахунки в Бостоні, Ню Йорку і в Плимуті, а також дістав від Голдфайна плащ, вартости 700 долярів, та диван, що вартує 2,400 долярів. Справа в тому, що конґресова підкомісія хоче ствердити, чи Адамс використовував своє високе становище на те, щоб виробляти протекцію Голдфайнові, бо Адамс заявляє, що він обмінювався дарунками з мільйонером, який є його довголітнім приятелем.

1,500 ОСІБ ПРОТЕСТУВАЛО В ДІТРОЙТІ В 25-РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Дітройт. — Кругло 1,500 осіб взяло участь у великій протестаційній маніфестації, що її влаштував тут минулої неділі, 15-го червня метрополітальний Відділ Українського Конґресового Комітету в 25-річчя зорганізованої і переведеної Москвою великої голодової облоги України. Маніфестацію започатковано відспіванням американського національного гимну, заінтонованого п-нею Ж. Волс. Відкрив зібрання голова Відділу УКК в Дітройті д-р Денис Квітковський. У програмі, якою проводив адв. Степан Г. Луцький, були виступи: відомого в'язня у Воркуті Джана Нобля, заступника губернатора стейту Філіпа А. Гарта, голови міської Ради Марії В. Бек і президента Економічного Клюбу А. Крова. Промову англійською мовою виголосив сенатор Чарлз Е. Поттер, а українською мовою говорив про голод в Україні Петро Трепета. Про реакцію зовнішнього світу на голодовий злочин Москви в Україні промовляв голова УНС і президент УКК Дмитро Галичин. У мистецькій частині програми хор „Трембіта" під мистецьким керівництвом К. Цепенди виконав три українські пісні. На фортепіяні акомпаніювала п-ні Лідія Соя. Імпрезу закінчено відспіванням українського національного гимну. Під час маніфестації зібрано зі вступів і пожертв на цілі УККомітету 2,000 долярів Між жертводавцями були всі шість місцевих Відділів Українського Народного Союзу.

В Шикаґо відзначено 30-річчя „танкового амбасадорства" В. Авраменка

Шикаґо. (Ст. К.) — Минулої неділі, 15-го червня, місцева Українська Громада вшанувала 30-річчя „танкового амбасадорства" Василя Авраменка масовою імпрезою в авдиторії школи Шопена, виявляючи в той спосіб пошану та вдячність найбільшому популяризаторові українського народного танку в цій країні. В програму імпрези, крім численних привітів від поодиноких організацій і осіб, входила промова д-ра Ярослава Сас-Яворського про значення культурної пропаґанди для української визвольної справи та виступ 200 танцюристів, що їх В. Авраменко вивчив практично всіх українських народних танків упродовж шістьох тижнів. Сам Ювілят, хоч уже не наймолодший, відтанцював соло на честь тих, що йому вможливили приїзд до Америки. Між найкращими виконавцями танкового мистецтва була відзначена Донна Шпікула, дочка головного радного УНС. Імпрезу влаштував окремий Комітет, що його очолювала п-ні Чавленко та в склад якого входили, між іншими, обидва місцеві головні контролери УНС інж. Степан Куропась та дир. Петро Пуцило. Інж. Ст. Куропась виголосив також промову про переможний похід Авраменкових танків в ЗДА і Канаді. Імпреза відбулася в пополудневих годинах, а ввечорі відбувся в честь В. Авраменка бенкет з участю 100 осіб.

Проща до монастиря оо. Францісканів в Ню Канаані відбудеться 29-го червня

Ню Канаан, Коннектикат. — В неділю 29-го червня ц. р. відбудеться проща до монастиря оо. Францісканів візантійсько-слов'янського обряду, який є при вул. Понус в Ню Канаані, Коннектикат. Під час цієї прощі будуть служити Служби Божі вже від 7-ої години вранці, а в 10.30 год. перед полуднем відбудеться ординація на менші чини та піддияконів, якої доверши́ть Владика Кир Амвроз Сенишин. В год. 11-ій перед полуднем Кир Амвроз відслужить Архиєрейську Святу Літургію в асисті численного духовенства. Проповідь українською мовою виголосить Всч. о. Йосафат Ананевич, а англійською мовою Всч. о. Альойзіюс Моран, — обидва з чину Францісканів. Співатиме хор церкви св. апп. Петра і Павла з Ансонії, Коннектикат. Після обідової перерви відбудеться в 3 год. по полуд. Молебень до Пречистої Діви, який відслужить Всч. о. Теодор Венек в асисті численного духовенства в присутності Преосв. Владики Кир Амврозія, а після проповіді відправиться Суплікація та уділиться Апостольського Благословенства і відпусту.

„СОЮЗІВКА" ГОТОВА НА БЛАГОСЛОВЕННЯ ДИТЯЧОЇ ОСЕЛІ І ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ

Кергонксон, Н. Й. — Союзівка, оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, готова прийняти, примістити та задовольнити кожну кількість гостей, сподіваних у зв'язку з Благословенням нововлаштованої дитячої оселі та формальним відкриттям нового вакаційного сезону з кінцем цього тижня. Благословення дитячої оселі, вперше влаштованої в цьому році на новопридбаній, прилеглій до Союзівки посілості, відбудеться в неділю, 22-го червня, після Служби Божої, яку відправить всч. о. монсіньйор Микола Бабак зі Стемфорду. У мистецькій програмі з цього приводу виступить танцювальна група дітей і молоді з Ню Йорку під проводом п. Данила Серни, опікуються нюйоркські Відділи УНСоюзу. Для гостей, що у зв'язку з цими врочистостями приїдуть на Союзівку вже в п'ятницю чи в суботу, буде влаштований в суботу ввечері Вечір Культурної Розваги, з виступами відомих наших письменників-фейлетоністів Івана Керницького і Миколи Понеділка та інших. Поодинокі громади заповіли на неділю зорганізований приїзд автобусами. Автобус з Йонкерс виїде від місцевого Українського Клюбу о год. 7:30 рано, а в год. 8-ій затримається в Гастинґу, щоб забрати тамошніх громадян.

ВОГОНЬ, ВІД ЯКОГО МОЖЕ ЗАПАЛИТИСЬ СВІТ

Усі нації прагнуть миру, але тим не менше в багатьох країнах спалахують вогні, від яких легко міг би запалитись увесь світ. В Африці, на Кипрі, на Середньому і Далекому Сході ці запальні пункти найбільш видні, як про це свідчить і показаний на цій фотографії вояк цейлонської армії, що стоїть з готовою до стрілу рушницею перед будинком, що загорівся під час перестрілки з повстанцями в Коломбо, столиці Цейлону, де проголошено виїмковий стан.

Оприлюднено тайні розмови у Москві про конференцію „на вершинах"

Москва. — Всупереч прийнятому в міжнародному світі звичаєві, Совєти, без порозуміння з західніми державами, оприлюднили в понеділок 16 ц. м. текст ноти Хрущова з 11 червня ц. р., висланої през. Айзенгаверові, англійському прем'єрові Мекмілленові і французькому прем'єрові де Ґоллеві. У цій своїй ноті Хрущов жадає „остаточної" відповіді, чи названі держави хочуть конференції „на вершинах". Хрущов закидає західнім державам штучне затягування тієї конференції. У безпосередньому зв'язку з цим, Вашингтон оприлюднив текст документів, що їх три західні амбасадори у Москві передали були совєтському міністрові закордонних справ Ґромикові, почавши від 28-го травня ц. р., в ході переговорів із ним над конференцією „на вершинах". Хрущов у свому листі з 11 червня пригадує 12 точок, запропонованих Совєтами для денного порядку конференції „на вершинах", зате катеґорично відкидає знову вимогу Заходу, щоб переговорювано про з'єдинення Німеччини та обмірковано ситуацію у східньо-европейських країнах. Хрущов уважає за „образу" пропозицію Заходу щодо ґарантування Совєтам безпеки на випадок з'єдинення Німеччини: мовляв, „Совєти самі можуть оборонити себе і не потребують ніякої ґарантії". Зате з свого боку Хрущов знову домагається підписання „пакту неаґресії" між Сходом і Заходом. Західні держави запропонували 5 точок на денний порядок конференції „на вершинах", а саме: роззброєння, з'єдинення Німеччини і европейську безпеку, міжнародні виміни, методи для скріплення Об'єднаних Націй та напруження у східній Европі.

Де Ґоль плянує другу подорож до Альжиру

Париж. — Французький прем'єр Шарль де Ґоль плянує вдруге поїхати до Альжиру в перших днях липня ц. р. У зв'язку з цим заміром прибув до Альжиру генеральний секретар де Ґоля для справ Альжиру, Рене Бруйлє, та негайно перевів нараду з генер. Саляном. Цей останній призначив своїм заступником генерала летунства Едмунда Жуґо, який займається суто військовими операціями проти альжирських повстанців, а ніякими адміністраційно-політичними справами, дармащо він є одним із членів Всеальжирського Комітету публічного спасіння. Французи в Альжирі приготовляють велику військову офенсиву проти повстанців — сиґналізують закордонні кореспонденти, звертаючи між іншим увагу на факт, що з вулиць альжирських міст зникли відомі берети французьких парашутистів. Французькі офіційні чинники твердять, що денно гине у боях пересічно по 100 арабських партизанів та що партизани мають щораз то більші трудноці з постачанням зброєю і людьми. Однак об'єктивні обсерватори переконані, що повстанці розпоряджають все ще армією коло 25.000 осіб і що дальших 7,000 партизанів переходить вишкіл у Тунісії.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **В Українській Греко-Катол. Церкві св. Миколая у Савт-Брукліні, Н. Й.** була відправлена останньої неділі, 15-го червня ц. р. Заупокійна Служба Божа з панахидою по борцях за волю України. Служив Богослужбу та виголосив патріотичну проповідь в українській та англійській мовах молодий новопосвячений священик о. Любомир Гузар, син відомого діяча інж. Ярослава Гузара. Церква була виповнена вірними. У Богослужбі взяли участь пластуни, сумівці та представники інших організацій з Брукліну. З Ню Йорку прибула на запрошення пароха тієї церкви численна делеґація від відділу ООЧСУ під проводом голови, д-ра Івана Козака.

● **„Тег Дей"**, себто збірка добровільних пожертв від громадян на вулицях міста, відбулася минулої суботи, 14-го червня, на вулицях Вінніпеґу в користь Фонду Допомоги Українців Канади. Пожертви були призначені головно на допомогу українським дітям, що втратили своїх батьків під час другої світової війни.

● **Понад 1,000 долярів** склали досі громадяни українського роду на передвиборчу кампанію члена УНСоюзу, судді Івана Ґонаса, що змагається за демократичну кандидатуру на сенатора ЗДА зі стейту Індіяна. $200.00 на ту ціль склали Відділи УНС чч. 158 і 325 в Буклині на спільних зборах 14-го червня, а $45 зібрано на бенкеті, що його влаштував з нагоди „Дня Батька" бруклинський Відділ Союзу Українок в дні 15-го червня.

МОСКВА ПОВІДОМИЛА ПРО ЕКЗЕКУЦІЮ НАДЯ

ЗАХІДНІ КОЛА ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗАГОСТРЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СИТУАЦІЇ ТА ВЗАЄМИН СССР З ПОЛЬЩЕЮ І ЮҐОСЛАВІЄЮ

Москва. — У вівторок 17 ц. м. московського часу оприлюднено в совєтському радіо повідомлення ТАСС-а про тайний суд і виконання засуду смерти проти чотирьох керівників мадярського повстання з жовтня-листопада 1956 року. Згинули комуно-мадярський прем'єр з того часу Імре Надь, командант повстанської армії генерал Паль Мелетер і два видатні журналісти, які тісно співпрацювали з урядом Імре Надя, Міклош Ґімес і Йосиф Сіляґі. П'ятьох інших засуджено на в'язничні кари від 5-х років до досмертної в'язниці. Найвищу кару з-поміж них — досмертну в'язницю — дістав шеф будапештенської поліції в тому часі, Шандор Копачі. Секретар комуно-мадярської партії Ференч Донат дістав 12 років в'язниці, секретар колишнього т. зв. „патріотичного Фронту", підлеглого комуністичній партії, — зять Надя, Ференч Яноші дістав 8 років важких робіт, перший президент Мадярщини після останньої світової війни і член уряду Надя Золтан Тілді дістав 6 років, а журналіст Міклош Васаргелі — 5 років важких робіт. Ще один оскаржений — державний міністер в уряді Надя — Ґеза Льошонці, помер у в'язниці природною смертю. Імре Надь, старий мадярський комуніст, який брав активну участь в большевицькій революції, у 1929 році знову втік з Мадярщини до Совєтів, а від часу окупації Мадярщини совєтськими військами займав різні високі становища в тамошній комуністичній єрархії та державному апараті, був прем'єром комуністичної Мадярщини від 23-го жовтня до 4 листопада 1956 року. Коли большевицькі танки здавили мадярську революцію, він скрився з гуртом своїх співробітників до юґославської амбасади в Будапешті. Комуністи запевнили йому й іншим повну свободу, якщо вони захочуть переїхати до себе до дому. Повіривши цій заяві, Надь і його товариші вийшли з юґославської амбасади, але авта, що їх забрали, вивезли їх відразу до Румунії. Від того часу загинув за ними слух. Ген. Паль Мелетер і його шеф штабу, генерал Іштван Ковач, поїхали були 3 листопада 1956 року на запрошення совєтського командування до його головної кватири, щоб переговорювати про відкликання з Мадярщини совєтських військ. Там шеф совєтської поліції ген. Сєров арештував всіх їх і вивіз і від того часу теж загинув за ними слух. Тепер припечатано те віроломство супроти Імре Надя і Паля Малетера їхнім убивством. Де й коли докладно відбувся „суд" над ними, хто виконував ролі „суддів" і т. п. подробиці — про все це нічого не сказано. Сказано лише, що тільки Імре Надь, ген. Малетер і Йосиф Сіляґі відмовились признати свою „вину" — а всі інші „признали" її. На „суді" було ніби 29 „свідків". Конкретно закинено оскарженим убивство 234 цивільних осіб, арештування коло 3,000 „проґресистів" і „приготування" до вбивства 10,000 інших осіб. — Совєтський комунікат вичисляє різні „злочини" засуджених — як змову разом із західніми „імперіялістами", організування змови вже за рік перед вибухом революції, звільнення з в'язниці кардинала Міндсенті, одверте закликування на поміч західніх „імперіялістів" 4 листопада 1956 року і т. п. У тому повідомленні закидується одверто Юґославії, що вона активно помагала Імре Надеві, в його змовництві та навіть після здавлення повстання, давши йому азиль у своїй амбасаді та дозволивши йому на дальшу активність під час перебування в будинку амбасади.

Офіційне проголошення того вбивства викликало в західніх столицях пригнітливе враження. В дипломатичних і політичних колах Вашинґтону — за твердженням тамошніх коментаторів — передбачують, що ця подія утруднить скликання конференції „на вершинах" та що вона загострить відносини між СССР і Юґославією, як теж ускладнить позицію Польщі, що намагається лявірувати між СССР і Юґославією.

Східня Німеччина перериває зв'язки між Польщею і Зах. Німеччиною

Белін. — Німецькі комуністи заповіли, що негайно з кінцем міжнародного ярмарку, який відбувається в Познані у Польщі, себто від 22-го цього місяця, буде перерваний весь транзитний рух поміж Польщею і Західньою Німеччиною та у відворотному напрямку. Вже в останньому часі німецькі комуністи почали робити щораз більше трудноці для подорожніх, які втримували такий єдиний контакт з західнім світом. Німецькі комуністи пояснюють свою політику потребами „безпеки". Направді — діють тут — пояснюють закордонні обсерватори — внутрішньо-політичні відносини в Східній Німеччині, як політика супроти „братньої" сателітної Польщі. Приїжджі з Західньої Німеччини, які відвідували своїх свояків і приятелів у Східній Німеччині, залишали після кожної такої візити препогане для місцевих комуністичних відносин враження: це приїздили вільні і заможні люди та привозили з собою подих іншого, кращого світу. Тому німецькі комуністи вирішили припинити цей туристичний рух.

У СВІТІ

● **У Палаццо Пітті**, одному з музеїв у Фльоренції, в заглибині біля самого входу непомітно стояла мармурова статуя Венери, на шість стіп заввишки. Тепер стверджено, що це — статуя роботи Міґель Анджельо, будівничого собору св. Петра у Римі, творця статуї Мойсея і інших безцінних скульптур. Комісія фахівців, признавши, що авторство цієї статуї належить Міґель Анджельо, поставила її у 1947 році „тимчасово" на вільному місці біля нового входу до музею — і там її мабуть призабули.

● **Мартін Зоммер**, колишній сержант гітлерівської Елітґвардії, став перед судом у Байройті в Західній Німеччині під закидом убивства 53-х в'язнів концентраційного табору в Бухенвальді, в роках від 1938-го до 1943-го. Зоммера мали вже судити в 1950 р., але тоді врятувало його лікарське свідоцтво; він був поважно ранений внаслідок вибуху танка наприкінці другої світової війни. Він має всього 43 роки.

● **Атур Рубінштейн**, 69-річний американський громадянин жидівського роду із Лодзі, в Польщі, один із найславетніших у світі піяністів, вперше за двадцять років завітав минулого тижня до Варшави. Коли він вийшов на естраду, публіка стоячи зробила йому овацію, а після закінчення концерту проспівала на його честь „Сто лят нех жиє нам". Американський кореспондент пригадує, що у Варшаві ще один тільки піяніст зазнав такого прийняття — Іґнаци Падеревський, вибраний потім за проведену ним в Америці пропаґанду на користь Польщі — першим польським президентом.

● **Міжнародна поліція** Об'єднаних Націй, яка складається з 5,400 вояків, що охороняють ізраїльсько - арабський кордон, коштувала цій міжнародній установі за перших 14 місяців свого існування — від листопада 1956 до кінця 1957 року — $28,775,836. Бюджет міжнародної поліції на 1958 рік передбачає $20,200,000 на її утримання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3 N. J.

ВІЙНА В ЛИВАНІ

Прийнята в минулу середу резолюція Ради Безпеки Об'єднаних Націй — вислати до Ливану обсерваторів, які повинні „забезпечити, щоб не було нелеґальної інфільтрації осіб або постачання зброї й інших матеріялів через ливанський кордон" — спершу злагіднила була гостру кризу в Ливані. Ливан, який зголосив був скаргу до Ради Безпеки проти посередньої аґресії збоку *Об'єднаної* Арабської Республіки Єгипту й Сирії, як і названа Арабська Республіка, не були проти тієї резолюції. У Ливані, куди через 24 години після схвалення постанови прибуло перших п'ять обсерваторів ОН, настало ніби відпруження. Однак уже через день образ знову змінився: „приватні армії" й боївки опозиції, сформовані й озброєні з допомогою сусідньої Сирії, підбурювані безперервними пристрасними передачами радіовисилень в Каїро і Дамаску, перейшли до наступу. Бої перенеслись в найближчу околицю столиці Ливану, Бейруту, і на його вулиці. Маленька 8-тисячна армія, що підлягає владі прозахідного президента Каміля Шамуна, не всилі опанувати всього, хоч і невеличкого, гористого терену країни, який дорівнює половині стейту Ню Джерзі, тим паче, що її командант, генерал Фуад Шегаб, весь час тієї диверсії грав двозначну ролю. У цій надзвичайно хаотичній, як її представляють західні часописи ситуації, виринають можливості — дуже похмурі з погляду збереження миру вже не тільки на Середньому Сході, але й у світовому маштабі. Доказом цієї тривожної ситуації став непередбачений негайний відлет генерального секретаря Даґа Гаммершилда до Ливану та приспішене прибуття до Вашингтону літаком державного секретаря Доллеса з Ню Бронсвіку, де він брав участь в урочистостях Принстонського університету.

Як уже була мова в зв'язку з попереднім насвітленням подій у Ливані, небезпека тамошньої ситуації полягає в тому, що західній світ, особливо ЗДА й Англія, не можуть допустити, щоб Ливан, переставши бути самостійною державою в орбіті західніх впливів, зійшов до ролі сателіта Об'єднаної Арабської Республіки, яка, дістаючи зброю і широку економічну допомогу від Совєтів, хоч і не формально, але фактично від них узалежнилась. На це узалежнення вказує вже те, що Об'єднана Арабська Республіка підтримує совєтську закордонну політику в цілому ряді конкретних справ: допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, скасування американських заморських баз, роззброєння без міжнародної контролі, скасування західніх військово-політичних бльоків НАТО, Багдадського пакту і СЕАТО та ін. Радіо і преса, строго контрольовані урядом в Каїро, день-у-день виступають проти „імперіялізму" й „колоніялізму", утотожнюючи ці поняття виключно з Заходом. ЗДА й Англія признають правду Іракові, що коли б у Ливані повалений *був теперішній режим і на його місце прийшов новий уряд* що проголосив би формально „невтральність", то на черзі опинилися б Арабська Федерація Іраку й Йорданії та королівство Савді Арабії, а безпосереднім наслідком того була б одверта атака проти англійської фортеці Адену над Червоним морем, в сусідстві Ємену, що дістає зброю від Москви. Тому зрозуміло, чому американська Шоста фльота вже довший час перебуває на турецьких водах, найдалі за 150 миль від берегів Ливану, чому скріплено її об'єднаннями морської піхоти й парашутистів і чому Англія не тільки з уваги на неспокій між кипрськими греками і турками вислала на Кипр додаткових 3,200 вояків, в тому числі 2,000 парашутистів.

У цій ситуації Об'єднані Нації стають перед новим іспитом своєї здібности запобігти пожежі, що легко може охопити світ. У 1948 році ОН успішно осягнули військове перемир'я (хоч і не мир) на ізраїльсько-арабському фронті. У 1956 р. створено „міжнародну поліцію" ОН і вислано її на ізраїльсько-арабський кордон, де вона перебуває й досі. Минулого року енерґійна постава ЗДА, що підтримали короля Гуссейна, врятувала Йорданію з подібної ситуації, як в ній нині знаходиться Ливан. Обсерватори ОН не мають ані права, ані фізичної змоги спацифікувати сирійсько-ливанський кордон. СССР будуть рішуче проти вислання туди міжнародної поліції. Тільки надзвичайна сесія Генеральної Асамблеї ОН могла б прийняти таке рішення, або уповноважити ЗДА перейняти на себе таку поліційну ролю. Але й на скликання такої сесії може бути запізно. Тоді ЗДА й Англія виступили б самостійно. Коли ж Москва рішила б вислати на цю „нову Корею" своїх „добровільців", то це могло б стати зав'язком нової великої війни. Оце й був би вибух тієї „ливанської бочки пороху", що належить до численних подібних бочок у нинішньому світі.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

АМБАСАДОР „НАРОДУ ПОЕТІВ І ФІЛОСОФІВ"

Старий, „залізний" канцлер Німеччини Аденауер був більше чим один раз у столиці ЗДА і завжди був політичною, газетною, чи прямо „публічною" сенсацією. Бо для світу цей високий, худощавий пруський шляхтич, з військовою поставою і суворими, трохи монгольськими чертами лиця, став символом і неначе усіобленням прийнятого загально типу німця: здисциплінованого, пильного, витривалого, що допоміг побороти трудноші покореної країни, трудноші політичні, економічні, соціяльні, зовнішні й внутрішні і довести до „Німецького Чуда". Аденауер — сенсаційна особа, як сенсаційна ця історія Німеччини, яку він допомагав творити і в великій мірі сам творив. Тому, для публіки і преси він все був цікавим об'єктом, незвичайною „історичною" появою, гідною уваги, свого рода атракцією. Для політиків же, був він завжди представником якоїсь конкретної проблеми, напевно важливої, такої, як і сама нова Німеччина в теперішній констеляції політичних сил світу.

Але ось прибув до Америки інший представник нової Німеччини, куди менше голосний, менше популярний, менше сенсаційний, дармащо він старший ранґою за Аденауера, і до речі — його „бос", бо Президент Німеччини.

Теодор Гойс прибув до цієї країни без великих фанфар, без газетного чи політичного розголосу, і своєю особою не викликав великої сенсації. Не вітали його багатотисячні маси, а й з тих, хто приглядався його в'їздові, чимало було випадкових туристів, що тепер тисячами вештаються по вулицях столиці. А прецінь — Гойс президент держави, голосної тепер у світі держави, і до того перший голова німецької держави, що взагалі прибув у цю країну. Здається, що так було передбачено і може навіть пляновано. Було враження, що Гойс, як найвищий представник своєї держави, хотів репрезентувати інше обличчя свого народу, як репрезентував *канцлер Аденауер. Здається*, що хотів він демонструвати не той модерний образ німецького народу, що збуджує респект своєю дисциплінованою поставою, фізичною силою, роботящістю і чимсь в роді „мілітаристичного духа", навіть у цивільному житті, а радше той, що затемнився в тягу історичних подій цього століття, колись славний образ „народу поетів і філософів". Здається, ніхто не міг краще репрезентувати цих двох облич німецького народу і пропаґувати їх назовні, як канцлер Аденауер і президент Гойс. Гойс може сам не поет, хоч хто із робітників пера, а він таким все був — не пробував ритмувати і римувати? Але він філософ, науковець, професор, типовий інтелектуал давньої, солідної школи. Ціла поява його говорить за це: і вік — 74 роки — що інтелектуалові надає неначе питомої ваги життьового досвіду і певного філософічного наставлення, і постава тіла, легко похилена, неначе в підкресленні покори перед вищим життям, і біла, ще буйна чуприна, і лагідний, а заразом спокійний у певності себе погляд; все це творить яскраво завершений тип особливої людини. І треба сказати, що відвідини його в столиці були в стилі його типу людини.

Очевидно, згідно з церемоніялом, прийнятим для голови держави, вся звичаєва почесть вітання була цілком збережена; до неї ще долучилась додаткова почесть, яку президент Айзенгавер, по своєму звичаю, стосує довільно: німецького гостя принесла на своїх крилах з Канади „Колумбіна III", приватний літак Айка, і сам Айк зустрічав його на летовищі.

Коли в годині дванадцятій з половиною, в погідне полудне середи, 4-го червня 1958 президент Німецької Федеративної Республіки вступив на американську землю з літака, двадцять один гарматний стріл залунав йому назустріч. І думалося: як дуже інакше говорили ще недавно гармати в зустрічі американців з німцями...

Тепер це був салют голові заприязненої держави; за ним слідувала дефіляда перед почесною вартою, і — „на струнко" — американський гимн, а за ним — „Дойчлянд, Дойчлянд ібер аллєс"... Була чемностева виміна привітань і аплявз зібраної, нечисленно публіки (правда, після вітання Єлисавети, кожна публіка видається нечисленна). Від комісара Дистрикту Колумбія дістав през. Гойс золотий ключ міста: сказав, що старатиметься відчинити ним серця американського народу.

В товаристві президента Гойса було 19 осіб, в тому його син, д-р Ернст Гойс, міністер закордонних справ фон Брентано і брат славного творця сателіта „Експлорера", шеф протоколу фон Бравн.

Традиційною дорогою подалася валка чорних автомобілів до міста. Гойс зупинився в гостинному домі Американського Уряду, т. зв. Блер Гавзі, навскоси Білого Дому.

Після полудня през. Гойс відвідав Мавнт Вернон і гріб Вашингтона, а ввечері був гостем Президента і Першої Лейді на парадному обіді в Білому Домі. Таких парадних обідів було ще більше під час триденного побуту гостя в столиці: в четвер, о год. п'ятій по полудні було прийняття в німецького амбасадора в честь свого президента в готелі Статлера, того ж дня увечорі, в прегарних залях Панамериканської Унії приймали гостя державний секретар і місис Фостер Доллес, а в п'ятницю увечорі президент Гойс приймав в домі свого амбасадора президента Айзенгавера, прощаючи так і столицю. Усі ці прийняття були дуже достойні вибраними гостями і настроєм: але найцікавіше було прийняття в готелі Статлера. Там між гостями був славний Вернер фон Бравн з дружиною. Він, американський громадянин, зустрічав там рідного брата, німецького шефа протоколу, з яким не бачився одинадцять років. На другий день долучився до них третій успішний брат, тепер директор в автомобільній корпорації Крайслера в Дітройті. Але може ще більше уваги притягнув на себе совєтський амбасадор Меншіков, який зрештою спізнився на 20 хвилин, і вже дав нагоду до „політичних" спекуляцій.

В четвер мав теж през. Гойс свій політичний виступ, коли промовляв до Конґресу на спільному зібранні обидвох палат. Але правдоподібно найбільше приємности мав він — по душі філософ і вчений — коли відвідував Конґресову бібліотеку і національну Ґалерію Мистецтва. Майже кожний достойний гість вважає своїм обов'язком побувати в цих святинях знання й мистецтва. Але віддавна ніхто не оглядав їх так докладно й довго, як президент Гойс. Особливо в Конґресовій бібліотеці почувався він „вдома": там не тільки влаштували йому особливу виставу старих книг, що, від Ґуттенберґової біблії починаючи, походили в значній мірі з його країни, але теж показали йому збірку його власних книжок — понад сорок, а в тому і його докторську дисертацію з 1905 року про економічне значення плекання винограду. На спомин дістав през. Гойс коробку із вибраними каталоговими картками його і його покійної дружини творів, які є в Конґресовій бібліотеці.

Так минули три дні відвідин у столиці. В суботу вранці відлетів Гойс у подорож по Америці. В тому часі вже новий гість зійшов із літака на вашингтонське летовище: британський прем'єр-міністер Мекміллен. Сімнадцятого червня президент Гойс буде знову близько столиці, у Вільямсбурзі в Вірджінії. А того самого дня ще новий гість зійде з літака на столичному летовищі: президент Філіппін, Гарсія. Але які різні своїм змістом, виглядом, політичним значенням будуть ці відвідини від відвідин німецького гостя...

НОВА СЕСІЯ ПАРЛЯМЕНТУ

Лондон. — Після перерви від Зелених Свят парлямент З'єдиного Королівства відновив свою працю 10 червня. Перший день сесії був свідком дебат між урядом і опозицією. Проблема, що відділяє дві великі партії в цій державі — це справа не тільки Великобританії: ця сама тема дебатується у всіх інших країнах Західньої Европи, зокрема, у Німеччині. Цю проблему можна назвати „атомовою".

Німецький уряд у Бонні рішив прийняти американську пропозицію для постачання новоствореній армії Західньої Німеччини атомової зброї. Проти цього є сильна опозиція в Західній Німеччині, до якої належать — соціялдемократія, протестантські церкви та інші організації.

Свій погляд (погляд британській Партії праці) і погляд німецької опозиції супроти озброєння Західньої Німеччини атомовою зброєю висловив у парляменті Енюрин Беван, бувший міністер і, якщо Партія праці виграє вибори до парляменту, то майбутній міністер закордонних справ Великобританії. Беван зазначив, що він уважає озброєння армії Західньої Німеччини атомовими гарматами за „акт злочинної провокації". Він згадав у своїй промові про свої зустрічі з совєтськими провідниками і розмови з ними. Беван виніс із тих розмов переконання, що совєтські лідери найбільше бояться військової сили Німеччини, а тому атомову зброю в руках західньо-німецької армії будуть уважати за акт, що веде до аґресії проти совєтського бльоку.

Як це водиться нераз у політичних дискусіях, опозиція в парляменті дещо „перегинала палицю", і Беван пробував доводити, мовляв, від 1955 року відповідальність за неуспіх переговорів щодо роззброєння не є по стороні совєтського уряду. На це була дана відповідь Бевановi членами уряду.

Поза цими контроверсіями слід ствердити дуже оригінальну, небувалу в світовій історії ситуацію, що створилась між великодержавами. НАТО мусіло поставити армію з 30 дивізій для оборони Західньої Европи супроти можливої аґресії зі Сходу. Цей плян не був здійснений і немає надії на його здійснення. Чому? Вина лежить на урядах і парляментах Західньої Европи. Однак, цього не можна приписувати недбальству чи „пораженським" настроям в країнах Західньої Европи. Причина лежить глибше: тут кожний розуміє, що 30 чи 50 дивізій не всилі оборонити Західню Европу перед наступом 300 дивізій совєтського бльоку. В цих обставинах, армії совєтського бльоку могли б протягом кількох годин дійти до центрів Німеччини і в дальшому захопити Брюссель і Париж.

Однак при всій своїй переваі в наземних силах Москва не відважується почати наступ. Причина дуже проста: в Кремлі добре знають, що, почавши війну, совєтський бльок наражується на атомову відплату, яка неминуче привела б всю большевицьку імперію до руїни. Тому опозиція в В. Британії та в Західній Німеччині уважає уділення новій німецькій армії тактичної атомової зброї за недоцільне. У Західній Німеччині бояться, що після цього Москва зробить усе від неї залежне, щоб не допустити до об'єднання розірваної Німеччини.

Беван висловив ще один арґумент проти збільшення військової сили Західньої Німеччини: можливість створення військових груп (приклад — Альжир), готових знищити демократичний режим у Західній Німеччині і спровокувати нову світову війну.

У всіх цих дискусіях в парляменті та в пресі є одна недоговореність: кожний розуміє, що незалежність країн Західньої Европи можлива доти, доки є великодержава за океаном, яка має силу для відстрашування аґресора. Американські атомові й водневі бомби потрібні Західній Европі для забезпечення миру.

П. А.

ЗАМІСТЬ ПРАВ І ДОПОМОГИ — БОРОТЬБА З НАЦІОНАЛІЗМОМ

Широко відомо — не тільки українцям у світі, але й самому українському населенню в Польщі, в яких тяжких умовах — дискримінації і постійного щоденного переслідування — опинилися українці в Польщі, виселені із своїх прапрадідних земель і зведені до становища безправних наймитів — без землі, без господарств і взагалі без відповідної державної опіки й захисту. Загально відомими фактами є те, що заборонювано їм не тільки говорити по-українськи чи читати українські часописи і книжки, не тільки вчити по-українськи своїх дітей, але й навіть молитися по-своєму чи хоч би слухати українських передач навіть зі... Львова чи з Києва. Прикладами нечуваного інколи дискримінаційного ставлення польського населення і польських урядів до українців були сповнені донедавна сторінки видаваного у Варшаві самою польською компартією тижневика „Наше Слово", як теж і сторінки більш незалежних у своєму вислові й в критиці деяких ліберальних польських газет.

Коли минулого року — після багатьох обіцянок польського уряду і компартії, що, мовляв, „кривди, зроблені українцям, будуть направлені" — почався внаслідок цих обіцянок стихійний рух виселених із рідних земель українців за „поворот на своє", значить на залишені й опустілі і ніким не управлювані землі, то єдиною відповіддю польських офіційних кіл було започаткування чистки в централі й у відділах Українського Суспільно-Культурного Товариства, веденої під гаслом боротьби із проявами націоналізму серед українців у Польщі.

Таку ж тактику повторили польський уряд й польська компартія теж і цього року. У відповідь на обурення і протести багатьох тисячів українців, які не дістали ніякої рекомпенсати за відібрані їм господарства і яким, рішенням Сейму з дня 12 березня ц. р. про схвалення закону про продаж землі, відібрано взагалі будь-яку можливість не тільки вертатися на рідну землю, але й навіть купувати її за свої ж таки гроші, — започатковано знову ж „боротьбу з проявами націоналізму" серед українського населення в Польщі. Польська комуністична партія, яка є вирішальним чинником у всіх справах політичного і господарського життя, замість скликувати якусь нараду для обміркування катастрофальної ситуації українських виселенців і започаткування такої чи іншої допомоги для них, скликала в днях 6 до 10 травня ц. р. конференцію для обговорення проблем „національного питання" в Польщі. У програму цієї конференції, що її скликано з ініціятиви національностевої комісії ЦК ПОРП й осередку при центральній партійній школі, входили, крім загальної доповіді про національне питання, теж „співдоповіді" про українську, білоруську, жидівську і німецьку меншості. В конференції взяли участь секретарі воєвідських і деяких повітових комітетів ПОРП, голови або секретарі комісій для справ національних меншостей, та інші працівники компартії, „робота яких зв'язана з проведенням політики партії в національному питанні на місцях". Конференція обговорювала буцімто справу „боротьби з проявами польського шовінізму і націоналізму" і проблему реалізації партійної національностевої політики на базі „марксистсько-ленінської теорії", але в результаті цього обговорення вона зійшла насправді на конечність боротьби з українським, білоруським та іншими націоналізмами. Проблемі саме цієї ж боротьби з українським націоналізмом, не з націоналізмом польським, був примушений присвятити „захоплену" статтю теж і видаваний українською мовою і редагований членами польської компартії часопис „Наше Слово" п. н. „Проти націоналізму".

„Було б однак неправильно твердити — пишеться в цій статті („Наше Слово" ч. 20 з 18 травня ц. р.) — як це частенько можна почути, що мовляв, український націоналізм викликається тільки польським націоналізмом. Як кожний націоналізм, так і український, має свої власні класові коріння".

„Українські націоналістичні настрої є результатом і залишками довголітньої пропаганди українського буржуазного і дрібнобуржуазного націоналістичного табору, який устами і газетами УНДО, радикалів, Українського католицького союзу, УВО, ОУН і інших партій сіяв ненависть передусім до польських робітників і селян, які були єдиними союзниками українських трудящих в боротьбі з польськими панами в санаційній Польщі. І хоч ці буржуазні сили діють тепер за кордоном, однак їх отруйний яд все ще діє і носіями його є часто поруч бувших активістів українського націоналістичного табору також частина малосвідомих селян і інтелігенції".

„Український націоналізм проявляється в різних формах. Націоналісти звеличують діяльність УПА, скриваючи перед масами українського населення той загальновідомий факт, що УПА служила виключно для боротьби з Радянською Україною, з українськими радянськими партизанськими загонами, що УПА була збройним раменем української контрреволюції і тому люто боролася в 1945-47 рр. також з Народною Польщею, співпрацюючи з польським реакційним підпіллям".

„Українські націоналістичні елементи ведуть підривну роботу також проти УСКТ, поширюючи провокаційні чутки, що хто, мовляв, вступить до УСКТ, того вивезуть мало що не в Сибір".

„Проявом націоналізму є також вишукування всього того, що ділить, а не лучить, два народи, намагання відмежуватися від польських організацій, не допускати сусідів-поляків до співпраці з українським населенням. Тільки так можна оцінити виступ одного діяча УСКТ в Ольштинщині, який протестував проти того, щоб український гурток заспівав польську пісню".

Закінчують всі ці міркування про „страшну загрозу" націоналізму комуністичні редактори „Нашого Слова" погромницьким закликом до виявлювання „українських націоналістів" серед українського населення в Польщі, мовляв, „проґресивним українцям не вільно спускати з очей явних і прихованих українських націоналістів, які шкодять наладнанню дружнього співжиття з польськими трудящими".

Так виглядає розв'язка „національного питання" для української меншини в Польщі.

О. Р.

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(18)

Вельмуд у Парижі

Про те, що робив Вельмуд у Парижі, знаємо дуже мало, бо жив він там осторонь від українців. Сталося це тому, що ніхто з провідних людей ОУН не мав охоти ним займатися. Ще перед тим, як Вельмуд мав приїхати до Парижу, полк. Є. Коновалець звернувся був до інж. В. Мартинця з просьбою ним заопікуватися. Але Мартинець рішуче відмовився, виправдуючись тим, що він жив в одному домі з полк. М. Сціборським в Нажан-сюр-Марн, а цього останнього, після епізоду з Іваном Івановичем, який по якомусь часі після своїх відвідин прислав поштою Сціборському два томи пляну першої й другої п'ятирічки, було тримано в цілковитій непоінформованості щодо всіх справ, які торкалися зносин із В. Україною. Сціборський довший час цим нервувався і протестував, рвався до Фінляндії, але, зрештою, мусів примиритися з тим станом речей: йому було доручено розробляти ідеологію та різні питання політичного порядку, що не мали відношення до Східніх Земель.

Тому полк. Є. Коновалець написав до Ол. Бойкова:

„Мусите зайнятися цією справою. Хлопець хоче поглянути на Париж, і коли ми від людей вимагаємо такої важкої праці, то не можемо їм відмовити приємного моменту".

Але на Бойкові лежало всім тягарем „Українське Слово", яке трималося виключно передплатою. Коли б Бойків занехав свою працю над адмініструванням „УС", воно дуже легко могло б скрахувати, і Організація втратила б свій орган. Сеник-Грибівський, який від довшого часу дбав про фінанси Організації, погодився з арґументацією Бойкова і почав відраджувати Вельмудові поїздку до Парижу, але той настоював. Тоді Грибівський заявив йому, що, коли їхати, то мусить рахувати тільки на себе, бо в Парижі нема людей, які могли б відірватися від своєї праці і ним заопікуватися. Але така заява не могла вплинути на Вельмуда. Тому Бойкову прийшлося все таки зустріти його і знайти йому кімнату в готелі „Перрер", недалеко підземки тої ж назви.

Обрано було цю дільницю тому, що „тут найменше можна було зустрічати українців. Це не тільки для того, щоб його ізолювати, — як писав пізніше О. Бойків, — але й щоб не бачили українці мене в його товаристві".

Бойкова вразило і здивувало, що новоприбулий заявив, що він „не втомлений їздою і хотів би насамперед побачити пам'ятник розстріляних членів Паризької Комуни (1870-1871 рр.), який знаходиться на цвинтарі „Пер Ляшез"".

Друге побачення Бойкова з Вельмудом відбулося тиждень пізніше:

„Зовнішньо, що звернуло мою увагу — це були відтиски червоної фарби на його сорочці. Приглядаючись ближче, я побачив відтиски жіночих нафарбованих уст..."

Коли Бойків запитав його, що зробило на нього найбільше враження в Парижі, то він відповів, що „паризький автомобільний рух. Умілість, з якою шофери їздять, вражає. У нас значно менше авт, а проте зудари дуже часто відбуваються". Друге, що його вразило, — сказав він, — „це багатство, яке видно в Парижі. В першу чергу ота велика кількість крамниць із золотими речами. Це золото в різних формах не тільки є, і його повно, але й видно, що його люди купують". Історичні пам'ятники, як казав він, не зробили на нього великого враження. „Єдиний пам'ятник Здобуття Бастилії йому сподобався".

Після цього розмова перейшла на Україну. Він почав говорити мені значні й дрібненькі речі про українізацію, — мовляв, з яким завзяттям українці її переводили. „Я завважив йому, що те вже належить минулому, бо все було змінене, починаючи з 1929 р., після смерти Скрипника. Цього він ухопився і почав мені говорити нібито похвально про Скрипника..."

Ось що він оповідав про Скрипника:

„Скрипник оженився ніби з дуже молодою українкою... Коли в 1928 р., чи в 1929, була здача хліба, і селяни заховували хліб, то Скрипник сам лазив по клунях і витягав селянський хліб. Очевидна річ, це викликало вороже наставлення до Скрипника не тільки селянства, але й української інтеліґенції, головно студентської молоді, яка цієї ворожости не скривала. Скрипник був дуже амбітною людиною і любив всякі почесті. Щоб мати якнайбільше почестей, він вірно вислуговувався Москві. Після „октябрської годовщини" (це його означення, хоч на це є українські слова, але він чомусь послуговувався московськими), на якій Скрипник виголошував промову, він, після промови, щоб доказати свою молодість і енерґію, перескочив через естраду, щоб прямо і якнайшвидше дійти до своєї жінки... Самогубством Скрипника ми всі були заскочені, і ніхто з нас не вмів цього пояснити. Припускають, що виною тому жінка..."

Зайшла мова про Порайка, про діяльність якого за студентських часів у Галичині Ол. Бойків добре знав, але Вельмуд нічого не міг про нього сказати, — тільки слухав уважно, що йому про нього говорив співрозмовець.

Бойків запитав:

— Чи ті величезні жертви, що їх приніс український нарід у боротьбі з Московщиною, дали йому щось позитивне?

„Він негайно почав вихваляти індустріялізацію України та її величезні досягнення. Також колективізація дала Україні дуже багато. Перш усього вона створила великі резерви землі, якими і тепер і в майбутньому диспонуватиме Україна. Далі вона продовжила українську територію, бо українці почали заселювати Казахстан, який вже нині можна вважати переважно українським. Майбутнє мусить довести, щоб той Казахстан став цілком українським. Тим самим українська територія щонайменше подвоїться".

Бойків повернув розмову на зовнішню большевицьку пропаганду, вказуючи, що, хоч большевики називають західній світ гнилим, все ж таки намагаються доказати цьому західньому світові свою працю. Для французького світу вони видають тижневик французькою мовою, який називається „Журналь де Моску". Він дуже добре редаґований, технічно дбайливо видаваний і добре й добірно ілюстрований.

„— О, так, я знаю цей журнал, мені доводилося бачити його в Москві!.."

„Це мене вразило, — писав О. Бойків, — що український революціонер мав змогу бачити такий журнал, та ще й в Москві!.."

СУСПІЛЬНА ПРАЦЯ ЗУАДКОМІТЕТУ

Місячні наради Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, які відбулись в суботу, 7 червня 1958 року з участю всіх членів Екзекутиви, обговорили і порішили такі справи в обсягу теперішньої діяльности ЗУАДКомітету:

1). **Переселення.** — Нові іміграційні полегші дають змогу поладнати деякі затяжні іміграційні справи. Ці полегші дозволять ЗУАДК закінчити деякі справи, що велися в рамах закону РРА — 1953. І так в перших місяцях біжучого року переселено: з Німеччини — 5 родин (16 осіб); з Франції — 16 родин (38 осіб); з Бельгії — 9 родин (28 осіб). — Разом — 30 родин (82 особи).

Екзекутива ще раз пригадує, що під цю пору є можливість полагодити переселенчі справи, і тому аплікантн повинні порозумітися в цій справі з американськими консулями. Правда, під цю пору є хвилений застій у ЗДА і в деякій мірі збільшене безробіття і тому і цю проблему беруть до уваги апліканти на переселення. Важлива проблема переселення теж оплата коштів і аплікант мусить і про це подбати. Щуплі фонди ЗУАДКомітету не дозволяють на асигнування допомоги в цій цілі, а теж не у всіх випадках можна дістати позичку від Міждержавного Комітету для переселення з Европи. Тому всі ці проблеми повинні апліканти поладнати із своїми спонзорами в порозумінні з Европейським Преставництвом ЗУАДКомітету.

2). **Допомога.** — Від січня біжучого року до кінця травня вислав ЗУАДК на допомогову акцію в Европі суму 18,860.26 дол. Це сума, що була передана у формі допомоги потребуючим українцям в Німеччині, Австрії, Польщі, Югославії, Франції і інших країнах. Це велика сума, коли зважити, що за той час вплинуло до ЗУАДКомітету зі збірок Коляди і Писанки 8,636.00 дол. Екзекутива ствердила, що українські установи, інституції, як і окремі громади, які дістають постійну допомогу від ЗУАДКомітету, не говорять про це у своїх звідомленнях. А заподання про цю допомогу дало б змогу ЗУАДКомітетові збільшити фонди на допомогу. Тому теж Екзекутива звертається до всіх установ і організацій, які користають із допомоги ЗУАДКомітету, щоб про це подавали публічно і разом закликали нашу громаду до більшої жертвенности на добродійні цілі ЗУАДКомітету.

3). **Допомога в Польщі і Югославії.** — Окрему позицію в праці ЗУАДКомітету становить акція допомоги українцям в Польщі і Югославії. Цій акції ЗУАДК присвячує особливу увагу й Екзекутива порішила продовжувати цю допомогову акцію за посередництвом кооперативи КАРЕ спеціяльними харчовими й одежовими пакетами.

Постановлено теж продовжувати старання для організації ширшої допомоги українцям у цих двох країнах. Від початку біжучого року до кінця травня вислано через кооперативу КАРЕ допомогу у Польщу і Югославію на суму 4,386.50 дол. Для скоординування допомоги, головно у Польщі, порішено скликати нараду всіх допомогових організацій.

4). **Допомога дітям.** — Управа ЗУАДК дістає багато писем в справі допомоги дітям. Це з одної сторони прохання про допомогу влаштувати дітям вакації і відпочинок, з другої сторони є багато випадків, які вимагають негайної більшої, чи меншої допомоги. В останньому тижні виникла потреба прийти з негайною допомогою четвером дітям, які залишилися без батьків. Таких випадків більше в різних громадах і скупченнях. Тому Екзекутива постановила створити спеціяльний фонд допомоги українським дітям і просить складати пожертви на цей фонд на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

Цей фонд буде окремо одміністрований.

5). **Загальні Збори ЗУАД Комітету.** — Екзекутива постановила пригадати всій нашій громаді, що Шості Загальні Збори Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбудуться в суботу, 27 і в неділю, 28 вересня 1958 року в готелі Белв'ю - Стратфорд у Филаделфії. Точні інформації про ці Збори будуть подані окремо. На Збори прибудуть представники уряду, допомогових агенцій і активні працівники ЗУАДКомітету з усіх стейтів. Повноправну участь у Зборах зможуть взяти лише ті організації, які виповнять усі членські повинності. У справі Загальних Зборів просимо писати на вище подану адресу.

6). **Звороти задовжень.** — Екзекутива ствердила, що багато аплікантів залягає у ЗУАДКомітеті зі сплатою за кошти переселення. Це відноситься і до давніших аплікантів, які прибули до ЗДА на основі ДіПі Акту і до новіших, аплікантів, які прибули до ЗДА на основі закону РРА-1953. Головно ці останні повинні систематично сплачувати своє задовження, бо ЗУАДК виєднав для них позичку на оплачення коштів переселення від Міждержавного Комітету ICEM і мусить точно і систематично з тим комітетом розраховуватися. Солідність аплікантів допоможе ЗУАДКомітетові вив'язатись із цього міжнародного зобов'язання і затримати довір'я і добре українське ім'я на міжнародній арені.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Вшанували піонера

Б-во Василія Великого Відділ 364 на своїх місячних зборах 11-го травня ц. р. зробило несподіванку для членів Ст. і Марії Чорній, які обходили 50-ліття свого подружого життя.

При вході на залю предсідник Гр. Кукіз привітав Ювилятів теплими словами, зложив ґратуляції, а діти молоді члени в українських народних строях, парами підійшли до Ювилятів, вклонившись, а мала Гануся Брездун віддеклямувала добре підготовлену деклямацію до 50-літнього Ювілею, та зложила привіт від Б-ва і подала пані Чорній китицю квітів, а малий Олесь Кареневич п-ві Ст. Чорнійові дарунок від Б-ва, який справді є заслужений у своїм Відділі. Обоє панство Чорнії є заслужені у нашій громаді, не було ні одної імпрези, щоби їх там не бачити. Обоє є активними, як парохіяльними так і народними співробітниками.

Ст. Чорній приїхав з 99 Відділу (Вілкіс Беррі, Па.) відвідати своїх краянів в 1913 р. і з його ініціятиви постав сей 364 Відділ з 26 членами, а що було найбільше Василів, тому названо Б-во Василія Великого, що нині начисляє 559 членів.

Навіть мейор міста, довідавшись про їх Золотий Ювілей, прислав свої ґратуляції, як рівнож радний Ів. Білінські і другі. Шкільна Рада прислала також ґратуляції, де п. Ст. Чорній працював довгі роки, тепер вже на пенсії.

Їхні діти зробили другу несподівану для нас всіх: приготовили чисто весільну забаву з музикою і смачною вечерею, де запрошених 125 родин у добрім настрою бавилися до пізньої ночі. З тої нагоди пп. Чорнії зложили 50 долярів на місцеву Церкву Преч. Діви Марії новозбудовану, і 5 долярів на журнал „Веселка". Члени Б-ва і всі гості бажають п. Чорніям всього найкращого в їх майбутньому життю, на Многая Літа!

Марія Кукіз

Ню Бронсвік, Н. Дж.

Приклад — гідний наслідування!

Початок вишкільних таборів молоді вже близько. Багато батьків висилає до них своїх дітей, Але є й такі родини, що з якихось виїмкових причин не можуть цього зробити. Серед таких обставин знайшлося двоє дітей з роя новачок із Ню Бронсвику при пластовій станиці в Елизабеті. Однак справою зайнявся 65-ий Відділ Союзу Українок в Ню Бронсвику знаний з цього, що несе поміч по всіх країнах скитання нашого народу. Він під проводом п-ні Анни Ратич і завдяки великій допомозі п-ні Дарії Гусар і всіх членів вже пів року опікується малою, зложеною з 10 членів пластовою клітиною, допомагаючи морально і матеріяльно до закупу одностроїв і покриття інших оплат включно.

Тепер згаданий Відділ СУ посилає на свій рахунок дві новачки до вишкільного табору в Іст Четґемі. Йому за це належиться велике признання, бо йде в своїй праці правильною дорогою.

Хто наступний? І. Л.

АНДРІЙ БАЧИНСЬКИЙ

один із наймолодших інженерів

Радістю і вдоволенням сповнясться серце, коли бачимо, що ряди української спільноти збільшаються нарибком нової інтеліґенції, яка вже на американському ґрунті здобула вищу освіту і, включаючись в нове життя, тим самим засвідчує вдяку і прив'язання до своєї нової Батьківщини, яка дала їй змогу цього доконати.

Одним із таких юнаків є Андрій Т. Бачинський, син Михайла і Ольги, який 4-го червня ц. р. одержав на Нюйоркському університеті ступінь бакалавра електричної інженерії. Народжений в 1937 р в Городенці, Зах. Україна, прибув з батьками до ЗДА в 1948 р. По скінченні середньої школи вступив в 1954 р. до Інженерського Каледжу при Нюйоркському універ. на відділ електричної інженерії, який саме тепер закінчив.

З цього приводу складаємо йому сердечні ґратуляції та бажаємо йому, як одному із наймолодших інженерів, багато успіхів в його дальшій життєвій карієрі.

Зазначуємо при тому, що згаданий враз із своїми батьками та братом Маркіяном зараз після прибуття до ЗДА вступили до УНС і є під теперішню пору членами 1301го Відділу УНС.

НАРАДИ УКРАЇНСЬКИХ ФІНАНСОВИХ СПІЛОК

Під час конвенції Українського Народного Союзу в Клівленді відбулася ще одна конвенція. В середу 28-го травня, коли делеґати конвенції виїхали до Українського Культурного городу, зібралася мала конвенція в домі спілки „Парма Сейвінґс Ко" господаря нарад, якими вміло проводив адв. Іван Тарнавський, український фінансовий діяч із Клівленду. Крім п. Волянського, през. Спілки Парма Сейвінґс, в нарадах брав участь ще д-р Михайло Тимків, контролер Парми.

На нарадах були заступлені оба „Тризуби" — шикаґовський „Тройдент Сейвінґс" заступлений директорами Петром Пуцилом і інж. Степаном Куропасем. В Нюарку стара українська інституція теж недавно приняла назву „Тройдент Сейвінґс". Її репрезентували директори Михайло Басараб, Василь Салабун і д-р Утриско.

Филаделфійську „Сейвінґс енд Лови" репрезентував д-р Галан. Отже разом чотири щадничо-позичкові спілки, що мають 24 мільйони майна.

Американські українці мають ще другий рід фінансових інституцій, а саме Кредитові Юнії - Кооперативи. З їх рамени говорив і піддавав пляни інж. Мілянич з Дітройту. Кредитові Юнії представляють силу 11 мільйонів. Наради ствердили, що американські українці мають фінансові спроможності зростати, бо тих 38 мільйонів, що є тепер у спілках, є тільки дуже малим відсотком того, що можна заощадити. Для обговорення справ, зв'язаних з дальшою активністю всіх наших фінансових установ, як теж співпраці між ними, рішено скликати під кінець серпня ц. р. фінансову конференцію. Скличе і підготує її спілка Парма. Інж. А. Мілянич підготує теж поле для спільної наради про спільні справи, серед Кредитових Юній.

При кінці нарад господарі з Клівленду принимали учасників нарад спільним обідом.

Іван Тарнавський,
предсідник зборів;
Степан Куропась,
секретар зборів.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, 20 червня на закінчення весняного сезону відбудеться Прощальний Чайний Вечір при легкій музиці та принагідних виступах добровільців. Управа ЛМКлюбу запрошує на цей Вечір всіх своїх Членів і Прихильників, обіцяючи їм, що переведуть його приємно і цікаво. Початок о год. 8 вечора.

● **Виконний директор** робітничої спілки Гаррі А. Кобрін повідомляє, що впродовж 4-ох місяців цього року в цій країні випродуковано на 22 відсотки менше чоловічих одягів в порівнянні з тим самим часом минулого року. Але число легшого одягу, випродуковано в тому часі, збільшилося.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Замість квітів на могилу бл. п. Членкині СУА
ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК
10.00 дол. — на „Рідну Школу" в Джерзі Сіті
і 10.00 дол. — на 2 Служби Божі в церкві
св. ап. Петра і Павла.
Відділ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в Джерзі Сіті

Замість квітів на могилу
бл. п. **ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК**
зложили — $ 10.00
на сироти в Европі
Д-р ГАЛИНА і ВОЛОДИМИР ГІРНЯКИ

ПОДЯКА

З Волі Всемогучого Господа
відійшов від нас у вічність
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК І БАТЬКО
Радник ІВАН БЕЛЕЙ

Цією дорогою складаємо щиру подяку Високопреподобним Отцям, Рідні, всім Його Приятелям і Знайомим за вислови співчуття, молитви й квіти.

Нехай Вам всім Всевишній надгородить.

ДРУЖИНА і ДОНЬКИ

†

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими,
що з ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
відійшла від нас навіки,

бл. п. Олександра з Домбчевських
ГІРНЯК

дня 1-го червня 1958 року у Львові,
проживши 73 роки свого трудящого життя.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ:

в ПАССЕЙКУ — в парафіяльній церкві св. о. Миколая — 16-го ЧЕРВНЯ 1958 р. — о год. 7-ій рано.

в НЮ ЙОРКУ — в парафіяльній церкві св. Юрія — в СУБОТУ, 21-го ЧЕРВНЯ 1958 р. — о год. 7-ій рано.

ЮЛІЯН ГІРНЯК — чоловік
о. ЮСТИН, НИКИФОР, ЙОСИП
ВОЛОДИМИР ГІРНЯКИ — шваґри з Родинами
ІРИНА ДОМБЧЕВСЬКА — братова
ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА — братанка з Родиною
ЛЮБА БЛИК — братанка з родиною

Футбол Спорт Футбол

НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1958 р. Год. 3:00 по пол.
ГРИЩЕ: ZEREGA OVAL — BRONX — Ню Йорк, Н. Й.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
в СЕРІЇ ПЛЕЙ-ОФУ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІГИ ЗДА

ТРИЗУБ, Филаделфія — ГАКОАГ, Ню Йорк
Віце-мистець Амер. Проф. Ліги 1957-58 — Мистець Амер. Проф. Ліги 1957-58

Щадничо-Позичкова Спілка „Тризуб" в Шикаґо, Ілл.
— розписує —
КОНКУРС НА СТИПЕНДІЮ
НА КУРСИ НА „СОЮЗІВЦІ"
РЕЧЕНЕЦЬ до 15-го ЧЕРВНЯ 1958 р.

УМОВИ: Члени УНСоюзу від 16-21 року життя, без огляду на місце перебування в Америці або Канаді, можуть взяти участь в конкурсі. Петенти мають написати тезу на тему: „Чому українська молодь в Америці або Канаді сторонить від українських організацій?"

Голоситись до:

Trident Savings & Loan Ass'n
c/o PETER PUCILO

УВАГА: В попередніх оголошеннях подано неправильну адресу.
Правильна адреса є:
1935 — W. 51st Chicago, Ill.

Увага! **ФИЛАДЕЛФІЯ і ОКРУГА!** Увага!

ОКРУЖНІ ЗБОРИ УНСОЮЗУ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
ФИЛАДЕЛФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ ТА СУСІДНІХ РАЙОНІВ СТ. НЮ ДЖЕРЗІ
— відбудуться —
в НЕДІЛЮ, 29-го ЧЕРВНЯ 1958 р.
О ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНІ
в домі ЗУАДКомітету — 866 Н. 7-ма вул. у Филаделфії.

ПРОСИМО ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ І ВСІХ ДЕЛЕҐАТІВ 24-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ, ДО МАСОВОЇ УЧАСТІ У ЦИХ НАРАДАХ!
На нараду запрошено також представників Відділів УНСоюзу зі стейтів Мериленд та Делевар.

УВАГА! Дату зборів з 22-го червня на 29-го червня змінили ми з огляду на це, що 22-го червня є Благословення Дитячої Оселі на Союзівці.

За Уряд:
Д-р В. Галан — голова; О. Штогрин, — гол. радна
О. Бакай — секр.; С. Чорномаз — кас.; І. Одежинський — гол. радний

Увага! **КЛІВЛЕНД та ОКОЛИЦІ!** Увага!

З ініціятиви
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, Відділу в КЛІВЛЕНДІ —
Українці стейту Огайо
— уряджують —

НАЦІОНАЛЬНО - ПРОТЕСТАЦІЙНУ
МАНІФЕСТАЦІЮ
В 25-ту РІЧНИЦЮ
ГОЛОДОВОЇ ОБЛОГИ УКРАЇНИ.

На Маніфестації буде схвалена резолюція та переслана урядовим чинникам.

Учасників Маніфестації вітатиме особисто
Голова ЦК АБН
п. Ярослав Стецько

ПІСЛЯ УРОЧИСТОСТЕЙ — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.
Маніфестація відбудеться
в неділю, 22-го червня 1958 р.
на площі
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
св. ПЕТРА й ПАВЛА
при вул. Plesant Valley on Hoertz Rd. на Пармі.

ПОЧАТОК МАНІФЕСТАЦІЇ — о год. 3-ій по пол.

У випадку непогоди — в залі на цій самій площі.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
відправляться в Церквах перед полуднем.

УКРАЇНЦІ: Вшановуючи 6 мільйонів жертв московської війни проти Українського народу, одностайно запротестуймо проти окупації України большевицькою Москвою, нашою участю в Богослуженнях та в Національно-Протестаційній Маніфестації.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

Український Музичний Інститут
в НЮ ЙОРКУ

РІЧНІ ПОПИСИ

I
П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1958 — год. 7:30 веч.
заля ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
149 2nd Avenue, New York, N. Y.
УЧНІ
нижчих, середніх і вищих років.

II
НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1958 — год. 3:00 по пол.
заля НАРОДНОГО ДОМУ
142 2nd Avenue, New York, N. Y.
УЧНІ
підготовчого, I, II і III нижчого років
і струнний ансамбль початківців.

III
НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1958 — год. 7:00 веч.
заля НАРОДНОГО ДОМУ
142 2nd Avenue, New York, N. Y.
УЧНІ
нижчих, середніх і вищих років
і струнний ансамбль.

Виступають учні кляс:
М. БАЙЛОВОЇ — А. БУЧИНСЬКОЇ — Г. МИРОШНИЧЕНКО — І. НЕДІЛЬСЬКОГО — М. ПОЛЕВСЬКОГО — Р. САВИЦЬКОГО — І. СОНЕВИЦЬКОГО — М. ФОМЕНКА — В. ЦІСИКА — С. ЧАПЕЛЬСЬКОЇ — і К. ЧІЧКИ.

ВСТУП ЗА ПРОГРАМКАМИ.

УВАГА! **КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦЯ!** УВАГА!

В суботу, дня 21-го червня 1958 р.
в залі ЛИНКОЛН АВДІТОРІЮМ
3001 Скрентон Роуд. в КЛІВЛЕНДІ
о год. 7:00 вечора
— відбудеться —
ПОЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ
Дост. Ярослава Стецька
Голови ЦК Антибольшевицького Бльоку Народів і колишнього Прем'єра Українського Державного Правління в 1941 р.
на тему:
„ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ І ВІЛЬНИЙ СВІТ".

Масовою присутністю на Доповіді виявім нашу солідарність з боротьбою АБН за визволення поневолених Москвою народів.

КОМІТЕТ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Відділу Фізико-хемічного та Технічних Наук УВАН у США.
Доповідь — Доктор Ніна А. Синявська:
„НОВІ ДАНІ ДО ПРОБЛЕМИ ОСАДЖЕННЯ КОЛЛОЇДІВ"
Засідання відбудеться
в СУБОТУ, 21-го ЧЕРВНЯ 1958 р. — о год. 7-ій веч.,
в будинку Українського Інституту в Америці
2 Іст 79 вул. в НЮ ЙОРКУ
ВХІД ВІЛЬНИЙ!
Керівництво Відділу

Український Технічний Інститут
— запрошує на —
НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ
яка відбудеться
в СУБОТУ, дня 28-го ЧЕРВНЯ 1958 р.
о год. 10-ій ранку,
в приміщенні канцелярії УТІ — 320 Іст. 14 вул.
в НЮ ЙОРКУ,
на якій зачитають ДОПОВІДІ такі пп. Професори:
О. АРХІМОВИЧ — М. АНДРУСЯК — М. ВОРОВСЬКИЙ — О. ВАСИЛЕВА — Л. ГАНСЕН-МАРГОЛІНА — В. ГОРНЯТКЕВИЧ — С. ДРАГОМАНІВ — Е. ЖАРСЬКИЙ — Я. ЗОЗУЛЯ — К. КИСІЛЕВСЬКИЙ — В. КАЛИНА — П. КОВАЛІВ — В. ЛЕВ — Г. ЛУЖНИЦЬКИЙ — Р. ОСІНЧУК — Г. ПЕТРИЧЕНКО та В. ІВАНДОР.
Дирекція УТІ

Спорт

„ЧОРНА НЕДІЛЯ" КОПУНІВ УСТ „ЛЬВІВ"

За плечима „Джермен Амерікенс", що вже від тижнів зумів запевнити собі чемпіонат огайської ліґи (13 гор, 26 пунктів, 83:3 воріт), три команди: УСТ Львів, Польонія й Акрон Мадярс змагалися — з змінним щастям — за друге місце. Перемагаючи Львів вислідом 2:1 (1:1) в дні 1-го червня, Польонія перерішила остаточно бій за почесне звання віце-чемпіона в свою користь.

В критичній оцінці тих змагань треба ствердити, що „Львовяни" задемонстрували тим разом виімково слабу гру, імовірно внаслідок нервового напняттят й відчуття відповідальности, що його висока ставка змагань ставляла на наших змагунів. Розчарована хаотичною грою публіка надаремно загрівала українську команду до боротьби, комбінацій й тягу на ворота, всі почини змагунів „Львова" нівечила нервозність і зневіра. Польонія виявилась командою із сильнішими нервами та внесла в гру більшу дозу завзяття й волі перемоги. Крім здобуття віце-чемпіонату вдався їм ще й реванш за болісну програ 0:8 із Львовом в дні 30 березня ц. р.

УСТ „ЛЬВІВ" — ШЕНФІЛД

УСТ „Львів" — Шенфілд" Інш. 4 : 3 (3 : 1)

Останні змагання з серії розгривок за першенство огайської ліґи на рік 1957-58 — вирішив УСТ Львів після завзятої й нервової гри у свою користь, здобуваючи тою перемогою третє місце. Циферний вислід не віддзеркалює відношення сил, коли взяти до уваги, що двоє воріт одержано із карного копу а треті були самовбивчі. Львовяни виступили без Бедика, Диґана, Оленчука, Личка й Петрини. Прострільцями воріт були: Пришляк, Капустянський, Клек і Купчак.

Джермен Амерікенс	14 гор.	22: 2 точок,	83: 7 воріт
Польонія	14	22: 6	43:14
УСТ „Львів"	14	19: 9	44:28
Акрон Мадярс	14	19: 9	36:24
Менсфілд	14	10:18	31:35
Шенфілд	14	10:18	22:30
Банати	14	4:24	11:71
Саксонія	14	2:26	6:61

„Королем стрільців" в УСТ „Львів" став Богдан Гурин, що добув 14 воріт. За ним слідують: Юрій Капустянський 7, Василь Клек і Іван Пришляк по 5, М. Петрина й Б. Купчак по 3, С. Кравець 2, М. Фльореску й В. Древницький по 1.

М. С.

СІЧ ЕЛИЗАБЕТ — ГУНҐАРІЯ 3 : 2

Товариські змагання, які відбулися дня 8 червня з Гунґарією на грищі Ню Бронсвік Парк, Січ перемогла Гунґарію з вислідом 3 : 2 в користь Січи.

Січ тим разом виступила із сильнішим складом, підсилена змагунами УСК Ню Йорк та Тризуба. Вже сам початок гри починається гарними комбінаціями Січи, але сильна та добре зіграна Гунґарія не уступає і вже в 28-мій хвилині Гунґарія провадить 1:0. В короткім часі змагун Січи Юрчак, здобуває перші ворота і перша половина з вислідом 1:1. В другій половині гри Гунґарія використовує замішання під воротами Січи і стан 1:2 для Гангурії. Гра стає завзята, але чиста. Відтак Чижович стріляє одинадцятку і підносить вислід 2:2.

Гунґарія зривається сильним темпом, хоче рішити вислід, але щастя сприяє для Січи. Гарні подачі, Марчук-Луценко і вислід 3:2 для Січи. Суддя мадяр добрий і рішучий.

Склад Січи: Гевко, Панкевич, Олинець Бояніівський, Марчук, Юрчак, Маланчук, Лусйо, Світенко, Люшак, Чижович, Луценко, Наливайко.

В. З.

ВСЯЧИНА

НЕ МІГ СКІНЧИТИ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ І ЗАРОБЛЯЄ 18,000 ДОЛЯРІВ

Минулого року 17-річний Джан Грейвс із Луїсвіллу, Кентокі, не міг закінчити середньої школи з повним успіхом, бо пропустив був забагато годин із хемії. Він пішов на аґента, який продавав енциклопедію. Впродовж не цілого року він став асистентом віце-президента корпорації П. Ф. Коніср енд Сон, і його річний заробіток виносив у минулому році 20,000 долярів (перед заплаченням податків). Його батько, декан школи для релігійного виховання при баптистському семінарі д-р Аллен В. Ґрейвс, назвав свого сина „індивідуалістом". Молодий Ґрейс сказав, що він три рази більше заробив в одному році, ніж його вчений батько, який має три докторати. Він хотів показати своїм колеґам із середньої школи, що можна жити, не здобувши диплому закінчення середньої школи. А батько таки намовляє сина, щоб закінчив принаймні „гайскул"...

КАЖУТЬ ЙОМУ ВЧИТИСЯ ІЗ НИМ ТАКИ НАПИСАНИХ ПІДРУЧНИКІВ

Д-р Отто Міснер має малощо не 80 років і перебуває на емеритурі. Колись був він деканом музич. факультету в Кензаському університеті і засновником Стейтового музичного каледжу в Мілвокі. Він живе в Коннерсвіллі, Індіяна, де бракувало вчителя музики в народній школі. Старенький педагог хотів допомогти і зголосився на вчителя музики, але йому відмовили, бо він не має формального диплому на вчителя музики в публічній школі. „Це було б глупством, казав д-р Міснер, коли б я записувався до університету і там вчився з тих книжок, які я колись написав, щоб здобути дозвіл навчати музики в народній школі".

ЯК ВОНО БУДЕ В 2,000 РОЦІ?

Об'єднані головні контрактори Америки будують дім для своєї головної управи у Вашинґтоні. Вони попросили 8 редакторів архітектури, інженерських і будівельних магазинів, щоб списали свої передбачення про те, яке буде життя в 2,000-му році. Отже в тих передбаченнях, вмурованих в підвалі будинку, редактори ворожать таке: автостради будуть всюди двоповерхові, міські вулиці будуть призначені тільки для пішаків, доми й фабрики черпатимуть електричну енерґію з сонця; замість хмародерів будуть будувати широкі мешкальні доми з великими дворами. В 2,000-му році видобудуть ті передбачення, які замурував віце-президент Ричард М. Ніксон, і тоді можна буде побачити, скільки в них правди.

Комуністична диктатура не змінилася, — твердить адмірал Стравс

Лос Анджелос, — Каліфорнія. — Голова Комісії Атомової Енерґії, який 30 червня залишає своє становище, адмірал Луїс Л. Стравс заявив у промові на закінчення шкільного року в Університеті Південної Каліфорнії, що вільний світ не сміє повірити в те, що „нібито основні зміни настали в психології комуністичної диктатури", і тому треба б припинити пробні експльозії атомової зброї. Адмірал Стравс сказав, що комунізм після війни здобув в багатьох нових державах вплив і тепер хотів би підбити нові країни при допомозі зміненої філософії насилля, бо комуністи говорять про мир у світі, який можна б осягнути тільки тоді, коли б вільний світ підкорився комуністичній диктатурі. Та вільний світ мусить іти іншим шляхом до миру — це значить шляхом сили, — казав Стравс.

Законопроєкт про Аляску здобуває прихильність сенаторів

Вашинґтон. — В столиці переважає думка, що на цій сесії Конґресу буде ухвалений законопроєкт про надання прав стейту Алясці, бо щораз то більше сенаторів прихильно ставиться до цієї справи. Законопроєкт про Аляску був ухвалений Палатою Репрезентантів ще 28 травня ц.р. більшістю 208 до 166 голосів. Спочатку думали, що Сенат знову не ухвалить того законопроєкту, як це було вже давніше, але в останніх двох тижнях настрої сенаторів змінилися і сподіваються, що Аляска стане 49-им стейтом ЗДА, і підприємці мусітимуть продукувати нові прапори ЗДА, на яких буде по 49 зірок. Сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що в Сенаті є важливі законопроєкти, між ними і законопроєкт про Аляску. Декто гадає, що знову може виникнути пропозиція про об'єднання законопроєкту про Аляску і Гаваї, а тоді могли б виринути нові труднощі, бо погіршилися б вигляди на ухвалення законопроєкту про надання прав стейту Алясці.

Слабі вигляди на ухвалення закону про поліпшення соціяльного забезпечення

Вашинґтон. — Голова Комісії Способів і Засобів в Палаті Репрезентантів конґресмен Вілбур Міллс 16-го червня відкрив переслухання в справі поширення й поліпшення закону про соціяльне забезпечення, але одночасно натякнув, що немає виглядів на те, щоб цього року Конґрес ухвалив предложений законопроєкт. Перший зізнавав секретар добродійности Маріон Б. Фолсом, який в дійсности підтримав конґресмена Міллса, кажучи, що всякі пропозиції на поважніші зміни в законопроєкті про соціяльне забезпечення мусіли б бути докладно перестудійовані, а на це цього року вже не вистачило б часу. Але секретар добродійности заявив, що уряд буде підтримувати всі ті запропоновані зміни, які плянують поліпшити закон для яких 5 мільйонів забезпечених та збільшити найвищу платню з теперішних 4,200 до 4,800 долярів для тих осіб, які мусять належати до соціяльного забезпечення. Згідно з заявою конґресмена Міллса Комісія має два тижні на переводжування переслухань в справі поширення соціяльного забезпечення. Секретар Фолсом заявив, що кожне збільшення старечих пенсій мусить одночасно спричинити і збільшення вкладок від працедавців і затруднених, бо фонд соціяльного забезпечення мусить бути зорганізований на базі самовистачальности. Фолсом пропонував відкласти всякі зміни в законі про соціяльне забезпечення, поки Перша Дорадча Рада в Справах Соціяльного Забезпечення не опублікує своїх студій, а це має статися до 31-го грудня цього року.

Американці мусять приготовитися до більших жертв в холодній війні

Кембрідж, Масс. — Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой промовляв на закінченні шкільного року в Гарвардському університиті і заявив, що американці мусять бути приготовані на те, що в „холодній війні" треба буде складати більше жертв. Коли СССР і надалі буде поширювати свою воєнну продукцію і не дбатиме про збільшення консумпційних товарів, то ЗДА мусітимуть вживати „драстичних засобів" і вести „більше спартанське життя", ніж це діється тепер. Тепер СССР продукує 40 відсотків тієї продукції, яка є в ЗДА, в 1962 році СССР буде продукувати 50 відсотків американської продукції. Але в СССР менше як половина всієї продукції йде на потреби цивільного населення, а в цій країні для цивільного населення продукується аж дві треті всієї продукції.

● **Генерал летунства Гумберто Дельґадо**, який був кандидатом опозиції на президента Портуґалії і під час недавніх виборів гостро атакував 30-річний режим прем'єра - диктатора Антонія де Олівейра Салязара, програвши вибори, вже не був допущений на свою попередню посаду директора цивільного летунства, а часописи заповіли, що його поставлять перед воєнний суд за порушення кодексу про чесноти портуґальських старшин. Ген. Дельґадо заявляв, що коли б його вибрали президентом, то його першим ділом було б димісіонувати прем'єра Салязара.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156, повідомляє всіх своїх членів що Піврічні збори відбудуться в п'ятницю, 20-го червня 1958 р., точно о год. 8-ій веч., в Громадському Домі. Просимо прибути, делеґати здадуть звіт із Конвенції УНСоюзу. Секретар роздасть дивіденди. — В. Новак, секр.

НЮ БРІТЕЙН, Конн. — Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла, Відд. 254, відбудуться у п'ятницю, 20-го червня 1958 р., в Укр. Горож. Клюбі при Спрінг вул., о год. 7:30 веч. Проситься всіх членів прибути. Буде звіт із Конвенції УНСоюзу та будемо обговорювати справу брацького Пікніку. — М. Наїлко, предс.; А. Троян, кас.; В. Романишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — „Верховина", Відд. 184, повідомляє своїх членів, що в часі вакацій (липень — серпень) не буде Місячних зборів відділу. Останні Збори перед вакаціями відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., в домівці при 423 Схід 9-та вул в Мангеттені, о год. 3:30 по пол. Проситься всіх членів прибути, щоб вислухати звіту делеґата із Конвенції УНСоюзу, вплатити вкладки та підняти дивіденду. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 21 червня 1958 р., о год. 5:30 по пол., в домі Т-ва Укр. Горожан під ч. 847 Н. Френклін. Проситься членів прибути на ці збори, на яких делеґати зложать звіт із Конвенції УНСоюзу. Довгуючим членам пригадується вирівняти свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Піврічні збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 5, відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., о год. 7-ій веч., в залі укр. кат. церкви Чесного Хреста — 37-09 — 31st Ave. Проситься всіх членів і членкинь прибути на збори, бо делеґати здадуть звіт із Конвенції УНСоюзу. Також кожний член одержить чека-дивіденду. Проситься привести зі собою кандидатів на нових членів УНСоюзу. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Баринич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. „Запорозької Січі" відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., о год. 8-ій веч., в домівці при 33 Іст 7-ма вул., 2-ий пов. в Ню Йорку. Приявність усіх членів обов'язкова. — С. Кучма, предс.; В. Калина, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Від. 372, ім. І. Франка, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 21-го червня 1958 р., о год. 8-ій веч., в домі Лонишиного при 922 W. 5th St. Проситься всіх членів прибути численно, з огляду на звіт делеґата із Конвенції УНСоюзу. Проситься також вирівняти свої залеглі вкладки. — Ю. Лонишин, рек. секр.

Посмертні Згадки

ГРИГОРІЙ РИГАЙЛО, член Т-ва „Клюб Поступовий", Від. 70 УНСоюзу в Джерзі Ситі, помер на 74-му році життя, в дні 22-го травня 1958 р. в Franklin Square, N. Y. Покійний походив зі с. Сільце, пов. Підгайці, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину, 4 синів, 2 доньки та 4 внуків. Похорон відбувся 26-го травня 1958 р. з пох. заведення до української церкви св. Михаїла, а опісля на цвинтар Greenfield Cemetery, Hempstead, N. Y. — В. Й. П!

П. Костик, секр.

ЙОСИФ ЗАБАВЧУК, довголітній член, як також бувший предсідник Т-ва „Зоря", Відд. 69 УНСоюзу в Ню Йорку, упокоївся дня 22-го травня 1958 р., по довгій і тяжкій недузі, на 66 році життя. Покійний походив з м. Скалат, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Марію 2 доньки Вікторію і Анну, сина Стефана, 2 зятів, невістку, 5 внуків, брата, сестру та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 26-го травня 1958 р., з української кат. церкви св. Юрія. — В. Й. П!

Управа

ТАРЗАН, ч. 4077. Чи щось нове задумує?

LATER, THE TWO ENTERED THE YOUNG MAN'S CAMP. "UNCLE TOM -- YOU'RE ALIVE!" HE EXCLAIMED. "SURE, JIM -- TAKES MORE THAN A PLANE CRASH TO KILL YOUR OLD UNCLE!"

YOUNG CASEY PALED AS THE ELDER CONTINUED. "STILL CAN'T FIGURE IT -- THAT DARN SHIP JUST EXPLODED IN THE AIR --"

"ONE OF THOSE THINGS," SAID JIM, HASTILY. "LISTEN, UNCLE TOM, DID YOU EVER HUNT GORILLA?"

Потім обидва ввійшли до табору молодої людини. — Дядьку Томе... ви живете! — крикнув він. — Очевидно, Джіме... Воно треба більше як катастрофи з літаком, щоб вбити твого старого дядька!

Молодий Кейсі зблід, коли старший продовжував. — Ще й досі не можу собі уявити... Той літак правильно експльодував в повітрі...

— Одна з тих справ, — казав швидко Джім. — Слухайте, дядьку Томе, чи ви колинебудь полювали на ґорилю?